

НАРЕДБА № 2 от 24 април 1997 г. за организиране и провеждане на детски и ученически отдих и туризъм

Издадена от министъра на образованието, науката и технологиите

Обн. ДВ. бр.43 от 30.05.1997 г., изм. ДВ. бр.74 от 30.06.1998 г., изм. ДВ. бр.9 от 25.01.2005 г., изм. ДВ. бр.24 от 21.03.2006 г., отм. ДВ. бр.86 от 1.11.2019 г.

Отменена с § 1 от Наредба за отменяне на Наредба № 2 от 1997 г. за организиране и провеждане на детски и ученически отдих и туризъм - ДВ, бр. 86 от 1 ноември 2019 г., в сила от 05.11.2019 г.

Раздел I. Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се уреждат условията и редът за организиране и провеждане на детския и ученическия отдих и туризъм в страната и в чужбина.

Чл. 2. Организираният детски и ученически отдих и туризъм е израз на социалната политика на държавата с цел възпитание на децата и учениците, физическото и духовното им развитие, възстановяването и укрепването на тяхното здраве.

Чл. 3. Всички деца и ученици имат право да ползват определените с наредбата видове и форми на организиран отдих и туризъм съобразно личните си предпочтения и възможностите на родителите или настойниците им.

Чл. 4. (Иzm. - ДВ, бр. 9 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) (1) Детският и ученическият отдих и туризъм се организират и провеждат от детската градина, училището или обслужващото звено самостоятелно или въз основа на договор, сключен между директора на детската градина, училището или обслужващото звено и лице, което има право да предоставя съответните услуги.

(2) Координацията и контролът на дейностите по ал. 1 се осъществяват от регионалните инспекторати по образованието.

Чл. 5. (Отм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г.)

Чл. 6. (Отм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г.)

Чл. 7. (Иzm. - ДВ, бр. 9 от 2005 г.) Отдихът на децата и учениците, организиран от общините в почивни бази, управлявани или стопанисвани от тях, се осъществява в съответствие с изискванията, определени от общинските съвети.

Раздел II.

Условия и ред за организиране и провеждане на детския и ученическия отдих и туризъм

Чл. 8. (Иzm. и доп. - ДВ, бр. 9 от 2005 г.) Отдихът в почивните бази, екскурзионното летуване, излетите, походите и експедициите, училището сред природата, селският туризъм, спортните почивни

бази, екскурзии и др. са форми на организиран отид на децата и учениците, при които се провежда възпитателна, културно-развлекателна, здравно-закалителна и лечебно-оздравителна работа.

Чл. 9. (1) Според характера и предназначението си почивните бази за децата и учениците са от общ тип и лечебно-оздравителни.

(2) В почивните бази за отид от общ тип се осигуряват условия за укрепване здравето на децата чрез физкултура, спорт и туризъм и със занимания по интереси и желания на учениците.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г.) Лечебно-оздравителните бази са предназначени за почивка на деца и ученици с хронични заболявания, изискващи спазване на специален лечебно-оздравителен режим.

(4) Лечебно-оздравителният отид на учениците се организира в специално предназначени за това почивни бази съгласно изискванията на Министерството на здравеопазването.

Чл. 10. (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г.) За откритите почивни бази за сезон се уведомява съответната регионална инспекция за опазване и контрол на общественото здраве (РИОКОЗ) по местонахождението на обекта в срока и съгласно изискванията по чл. 36, ал. 1 от Закона за здравето.

Чл. 11. (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г.) В почивните бази знамето на Република България се вдига при тържествено откриване на сезона и се спуска при закриването му.

Чл. 12. (Изм. - ДВ, бр. 74 от 1998 г., изм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) (1) За всеки организиран отид и туризъм по чл. 8 директорът на детската градина, училището или обслужващото звено:

1. издава заповед за провеждане на формата, която задължително съдържа:

- а) начална и крайна дата на организирания отид и туризъм;
- б) начален, краен пункт и маршрут на пътуването;

в) ръководния и педагогическия персонал, отговорни за провеждането на формата, и техните задължения;

2. командирова служителите на детската градина, училището или обслужващото звено, определени за провеждането на формата;

3. организира и контролира:

а) информирането на родителите, настойниците или попечителите на децата или учениците за провеждане на формата;

б) предоставянето на писмено съгласие на родителите, настойниците или попечителите за участие на детето или ученика в съответната форма;

4. организира и контролира провеждането на инструктаж на децата или учениците и на техните родители, настойници или попечители за безопасност и културно поведение; проведеният инструктаж се удостоверява с подписите на участниците в съответната форма на организиран отид и на техните родители, настойници или попечители;

5. контролира предоставянето за всяко дете или ученик на документ, издаден от личния (семейния) лекар на детето или ученика;

6. заверява с подпись и печат списък на децата или учениците с данни за трите имена, дата и година на раждане, група или клас;

7. изиска от лицата, предоставящи туристическата услуга, да удостоверят правото си да извършват съответния вид туристическа дейност - когато отихът се организира по договор;

8. изиска данни за лиценза на превозвача, когато превозът на децата или учениците се организира с автобус;

9. контролира застраховането на участниците във формите.

(2) Когато формите на организиран отих по чл. 8 се провеждат през учебно време, директорът организира, осигурява и контролира преструктурирането на учебното съдържание.

Чл. 12а. (Нов - ДВ, бр. 9 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) (1) Преди всяко провеждане на формите на организиран отих и туризъм по чл. 8 директорите на детски градини, училища и обслугуващи звена уведомяват съответния регионален инспекторат по образованието (РИО) и представят в писмена форма предварителна информация за:

1. формата на организирания отих и туризъм;

2. общите условия на организирания отих и туризъм, която задължително включва:

а) начална и крайна дата на организирания отих и туризъм;

б) начален, краен пункт и маршрут на пътуването;

в) брой на нощувките, местоположението и вида на обектите за нощувка - когато пътуването включва нощувка;

г) транспортните средства, които ще бъдат използвани, данни за превозвача, а когато превозът на децата и учениците се организира с автобус - и данни за лиценза на превозвача;

д) организацията на хранене на децата и учениците;

3. специфичните условия на организирания отих и туризъм, в зависимост от формата;

4. лицето, което ще предоставя туристическата услуга, включително и за правото му да осъществява такава дейност - когато отихът се организира по договор;

5. информация за преструктуриране на учебното съдържание - когато формата на организиран отих и туризъм се провежда в учебно време.

(2) Към уведомлението по ал. 1 се прилагат:

а) писмена информация за условията на организирания отих и туризъм, предоставена от лицата, предлагати туристическата услуга - когато отихът и туризмът се организират по договор;

б) заповедта по чл. 12, ал. 1, т. 1;

в) списъкът на децата или учениците по чл. 12, ал. 1 т. 6;

г) писменото съгласие на родителите, настойници или попечителите на децата или учениците за провеждане на формата по чл. 8;

д) доказателства за проведен инструктаж по чл. 12, ал. 1, т. 4;

е) документи, удостоверяващи правото на лицата, предоставящи туристическата услуга, да извършват съответния вид туристическа дейност - когато отихът се организира по договор;

ж) лицензът на превозвача - когато превозът на децата или учениците се организира с автобус.

(3) При необходимост началникът на РИО може да изиска от директора на детската градина, училището и обслужващото звено допълнителна информация за организирания отдих и туризъм по чл. 8.

(4) Формите на организиран отдих и туризъм се провеждат, ако в 7-дневен срок от постъпване на документите по ал. 1 и 2 или на допълнителната информация по ал. 3 не е постъпило отрицателно мотивирано писмено становище от началника на РИО.

Раздел III.

Изисквания към персонала, обслужващ провеждането на отдиха на децата и учениците

Чл. 13. (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.)
Броят и видът на персонала при организирания отдих и туризъм се определят в зависимост от формата по чл. 8, броя и възрастовия състав на децата и учениците.

Чл. 14. (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г.) За педагогически персонал, обслужващ почивните бази, се осигуряват директори от системата на просветата, учители, възпитатели, педагогически съветници и по изключение - студенти, обучаващи се по педагогически специалности.

Чл. 15. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) Медицинският персонал при провеждането на различни форми на отдих се осигурява от организатора.

Чл. 16. (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г.) Когато почивната база е разположена край водна площ, организаторът задължително спазва Наредбата за водноспасителна дейност и обезопасяване на водните площи, приета с ПМС № 182 от 1996 г. (ДВ, бр. 65 от 1996 г.).

Чл. 17. (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г.) За обучение по туризъм и ски, както и за водене на походи в планините и за ученическо екскурзионно летуване в планините се осигуряват инструктори съобразно изискванията за провеждане на туристически прояви на Българския туристически съюз.

Чл. 18. (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г.) Не се допускат да работят в хранителния блок на почивната база лица, които не отговарят на изискванията на Наредба № 53 от 1978 г. за медицинските прегледи на постъпващите и работещите в хранителните, комуналните обекти и здравните заведения (обн., ДВ, бр. 8 от 1979 г.; изм., бр. 30 от 1993 г., бр. 99 от 1995 г.; попр., бр. 101 от 1995 г.).

Раздел IV.

Изисквания към участниците в различните форми на ученически отдих

Чл. 19. (1) Децата и учениците, които участват в различните форми на организиран отдих, подлежат на предварителен медицински преглед в срок не по-рано от три дни до началото на отдиха.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 74 от 1998 г., изм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) Медицинските прегледи се извършват от личния (семейния) лекар на децата или учениците.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 1998 г., отм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.)

Чл. 20. (1) При организиране и провеждане на различни форми на отдих при възможност се включват деца и ученици от близки възрастови групи.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г.) Деца и учениците от домовете за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа, се ползват с предимство при организиране и провеждане на отдиха и туризма.

Чл. 21. (1) В организираните форми на отдих не се допускат деца или ученици, които са:

1. с декомпенсирали хронични заболявания;
2. контактни на заразни болести;
3. заболели от заразни болести;
4. (отм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г.)
5. с никтурия;
6. ненавършили тригодишна възраст, а за екскурзионно летуване - 12 години.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г.)

Чл. 22. (1) (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) Участниците в различните форми на организиран отдих и туризъм задължително се застраховат за тяхна сметка или за сметка на организатора.

(2) Чуждестранните граждани - участници в различните форми на организиран ученически отдих и туризъм, трябва да са застраховани в държавата, чито граждани са те. Ако при пристигането им се установи, че не са застраховани, организаторът на отдиха им задължително ги застрахова срещу злополука за тяхна сметка.

(3) Чуждестранните граждани, участващи в различните форми на организиран детски и ученически отдих и туризъм, представят медицински документ, удостоверяващ здравното им състояние и изключващ контакт с остри заразни заболявания.

Раздел V. Мерки за опазване на живота и здравето на децата и учениците

Чл. 23. Ръководителите на различните форми на организиран отдих и туризъм, медицинският, педагогическият и останалият обслужващ персонал носят лична отговорност за опазване живота и здравето на децата и учениците от момента на поемането им в сборния пункт, по време на отдиха и до връщането им при родителите или настайниците.

Чл. 24. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) Директорът на детската градина, училището или обслужващото звено, лицето, предоставящо

туристическата услуга съвместно с ръководителя предприемат мерки за опазване живота, здравето и сигурността на децата и учениците в зависимост от специфичните условия на организирания отдих и мястото на провеждането му.

Чл. 25. Медицинският персонал, обслужващ отдиха и туризма на децата и учениците, спазва задълженията си, посочени в приложение № 4.

Чл. 26. (1) (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) При екскурзионното летуване, излетите, походите, експедициите и екскурзиите медицинският персонал осигурява медицинска чанта с необходимите лекарствени средства за оказване на спешна медицинска помощ.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г., отм. - ДВ, бр. 24 от 2005 г.)

Чл. 27. (1) (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г.) Организаторът на отдиха осигурява необходимите медикаменти и консумативи за зареждане на шкаф за спешна медицинска помощ, медицинската чанта и оборудването на лекарския кабинет.

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 74 1998 г., изм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г.) Медицинският персонал отчита разхода на медикаменти и консумативи пред организатора на отдиха.

Чл. 28. При осигуряване на медицинския персонал, водните спасители, планинските водачи и главните готвачи организаторът изиска от тях документ за правоспособност.

Чл. 28а. (Нов - ДВ, бр. 9 от 2005 г.) (1) Автомобилният превозвач на участниците във формите на организиран отдих по чл. 8 е длъжен да осигури в превозното средство: оборудвана чанта с медикаменти за оказване на спешна медицинска помощ, шини за имобилизация на горен и долн крајник и врат; въже - алпийско, 50 м; голям фенер - акумулаторен.

(2) Превозането с автобус на участниците по време на формите на организирания отдих по чл. 8 се извършва в светлата част на денонощието и по безопасен маршрут. Маршрутът и времето за пътуването се съгласуват писмено с организатора.

(3) По време на екскурзии с автобусен превоз на децата и учениците в рамките на денонощието се осигурява не по-малко от 8 часа нощувка в туристически обект.

Раздел VI. Финансово и ресурсно осигуряване

Чл. 29. (1) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 1998 г., изм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) Организираният детски и ученически отдих и туризъм може да се финансира със средства от републиканския бюджет чрез бюджета на Министерството на образованието и науката и други министерства и ведомства, от

бюджета на общините, от собствени приходи и/или със средства на участниците във формите по чл. 8.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 1998 г., изм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) Средствата за дейностите по организирането и провеждането на детския и ученическия отдих се набират и разходват съгласно изискванията на чл. 44 от Закона за народната просвета.

Чл. 30. (Отм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г.)

Чл. 31. (Отм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.)

Чл. 32. (Изм. - ДВ, бр. 74 от 1998 г., изм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г.)

Размерът на дневните стойностни хранителни оклади се определя съобразно действащите рецептурници за ученическо хранене, физиологичните норми за хранене, утвърдени от министъра на здравеопазването, и пазарните цени на хранителните продукти.

Чл. 33. (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г., отм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.)

Чл. 34. (Изм. - ДВ, бр. 74 от 1998 г., изм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г., отм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.)

Чл. 35. (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г., отм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.)

Чл. 36. (Изм. - ДВ, бр. 74 от 1998 г., отм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г.)

Чл. 37. (Доп. - ДВ, бр. 74 от 1998 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) Служителите на детската градина, училището или обслужващото звено, определени за провеждането на организирания отдих и туризъм, се командират съгласно трудовото законодателство.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г., отм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.)

Чл. 38. (Отм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г.)

Допълнителни разпоредби

§ 1. (1) Деца и ученици - чужди граждани, или деца без гражданство, които са от българска народност и живеят поотделно или в български общности в чужбина, могат да почиват в страната при условията и по реда на тази наредба.

(2) Българска народност се определя въз основа на поне един от следните документи:

1. акт за раждане, кръщелно свидетелство или друг акт за гражданско състояние;

2. паспорт или друг официален документ за самоличност;

3. документ, издаден от организация на българска общност в чужбина.

§ 2. (Доп. - ДВ, бр. 74 1998 г., отм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г.)

§ 2а. (Нов - ДВ, бр. 9 от 2005 г.) Училище сред природата е форма на туристическа дейност, организирана за съответния клас в учебно време и във връзка с осъществяването на учебен процес по определени учебни предмети.

§ 26. (Нов - ДВ, бр. 9 от 2005 г.) Екскурзионното летуване е туристическа дейност за учениците с цел поддържане и развитие на физическата дееспособност и формиране на екологична култура.

Заключителни разпоредби

§ 3. (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) Контрол по спазване на наредбата се осъществява от Министерството на образованието и науката, регионалните инспекторати по образованието, органите на държавния здравен контрол за частта, относяща се до опазване на живота и здравето на децата и учениците.

§ 4. (Изм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г.) Тази наредба се издава на основание чл. 35 ЗНП.

Заключителни разпоредби

КЪМ НАРЕДБАТА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 2 ОТ 1997 Г. ЗА ОРГАНИЗИРАНЕ И ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЕТСКИ УЧЕНИЧЕСКИ ОТДИХ И ТУРИЗЪМ

(ОБН. - ДВ, БР. 9 ОТ 2005 Г.)

§ 31. Навсякъде в текста на наредбата думите "лагер" се заменят с "почивна база", "лагери" - с "почивни бази", а "експкурзионна почивка" - с "експкурзионно летуване".

Приложение № 1 към чл. 6, ал. 1

Регионални центрове за ученически отдих и туризъм

(Отм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г.)

Приложение № 2 към чл. 13

Типов щат за числеността на персонала в ученическите почивни бази

(Изм. - ДВ, бр. 74 1998 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 9 от 2005 г., отм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.)

Приложение № 3 към чл. 12а, т. 3

Медицинска карта

(Предишно Приложение № 3 към чл. 19, ал. 2, изм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г., отм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.)

Приложение № 4 към чл. 25

(Изм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г.)

Задължения на медицинския персонал, обслужващ почивна база или екскурзионни групи

1. Приемане и поддържане на медицинския пункт - оборудване, зареждане с инструментариум, лекарствени и превързочни средства.
2. Контролиране санитарно-хигиенното състояние на почивна база преди настаняването на лагерниците и ежедневно.
3. Съвместно с началник почивна база и домакина изготвя седмичното меню, като ежедневно контролира работата в кухненския блок - технология, хигиенен режим, 48-часови пребивани от храната.
4. Следи за спазването на възрастовообразен дневен и лечебно-оздравителен режим.
5. Оказва амбулаторна, неотложна и спешна медицинска помощ на лагерниците и персонала, като при необходимост осигурява хоспитализация на нуждаещите се.
6. Установява връзка с местното лечебно-профилактично заведение и хигиенно-епидемиологичната служба.
7. Проверява медицинските карти на децата и личната здравна документация на персонала от кухненския блок преди началото на смяната.
8. Провежда здравно-просветна дейност, закалителни процедури и лечебно-оздравителни мероприятия.
9. В почивни бази край водни площи контролира и присъства по време на къпане, плажна дейност, спортни мероприятия, походи извън района на почивната база с готовност за оказване на спешна и неотложна помощ.
10. Води здравната документация на почивната база.
11. Отговаря за здравето на лагерниците от приема им на сборния пункт, по време на смяната, до връщането им на родителите.
12. Отчита ежедневно изразходването на лекарства и превързочни средства.

Приложение № 5 към чл. 26, ал. 1

Обзвавяне на лекарски кабинет

(Отм. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.)

Приложение № 6 към чл. 26, ал. 2

Медикаменти за оказване на спешна медицинска помощ

(Отм. - ДВ, бр. 9 от 2005 г.)